

Aan: Algemeen Bestuur GR Perspectief Nij Begun
Van: Secretaris-directeur GR Perspectief Nij Begun
Datum: 25 augustus 2026
Betreft: Oplegger Meerjarig Uitvoeringsplan 2026-2028 en Jaarplan 2027

Aanleiding

Met de vaststelling van de Economische Agenda Groningen en Noord-Drenthe in juni 2025 is de inhoudelijke basis gelegd voor de economische structuurversterking van Groningen en Noord-Drenthe voor de komende dertig jaar. De ambitie is om de brede welvaart in de regio structureel te verhogen tot minimaal het landelijk gemiddelde in 2055.

Het Meerjarig Uitvoeringsplan 2026-2028 vormt de eerste strategische uitwerking van deze agenda. Parallel aan het Uitvoeringsplan is ook gewerkt aan het eerste jaarplan voor 2027. Het Jaarplan 2027 vertaalt de meerjarige koers van het Uitvoeringsplan naar de eerste concrete activiteiten, instrumenten en investeringen van de nieuwe uitvoeringsstructuur in 2027. Bovendien vormt het jaarplan de formele basis voor het tijdig beschikbaar komen van het geld vanuit het Rijk naar de regio. Het gelijktijdig opstellen en vaststellen van het jaarplan is daarmee noodzakelijk om daadwerkelijk een start te kunnen maken met de uitvoering in de nieuwe uitvoeringstructuur.

Het concept Uitvoeringsplan is op 1 april 2026 aangeboden aan Raden, Staten en Algemene Besturen voor het indienen van zienswijzen. De ontvangen reacties zijn samengebracht in de reactienota voor de volksvertegenwoordigingen. Daarin zijn alle zienswijzen van een reactie voorzien en is aangegeven waar een zienswijzen leidde tot aanpassing van het uitvoeringsplan. Deze reactienota vindt u in de bijlage.

Het Jaarplan 2027 is vervolgens opgesteld binnen de kaders van het uitvoeringsplan en vormt zoals gezegd de formele basis voor de uitwerkingen en activiteiten in 2027 en voor het beschikbaar komen van de eerste uitvoeringsmiddelen vanuit het Rijk richting de regio.

Het Uitvoeringsplan en het Jaarplan vormen het resultaat van een gefaseerd en zorgvuldig proces van beleidsvorming, consultatie en uitwerking. Het Uitvoeringsplan vraagt vaststelling door zowel het Rijk (via de ministerraad) als door de regio (via het algemeen bestuur van de gemeenschappelijk regeling Perspectief Nij Begun). Met dat besluit zijn de strategische koers, de uitvoeringskaders en de financiële uitgangspunten voor de periode 2026-2028 bepaald.

Het Jaarplan vraagt een besluit van het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling perspectief Nij Begun en zet binnen de kaders van het Uitvoeringsplan de stap naar nadere invulling van basisinstrumenten en eerste projecten en investeringen. De verdere concretisering en uitwerking vindt plaats in de nieuwe uitvoeringsstructuur via de afgesproken reguliere planning- en verantwoordingscyclus van de Economische Agenda.

Hoofdpijnen Meerjarig Uitvoeringsplan 2026-2028

Het Meerjarig Uitvoeringsplan brengt focus aan in de uitvoering van de Economische Agenda. Voor de periode 2026-2028 is gekozen voor drie samenhangende ambities:

- Technologie ontwikkelen en toepassen;
- Talent opleiden, benutten en behouden;

- Toerisme ontwikkelen als economische motor.

Daarnaast wordt ingezet op twee randvoorwaardelijke opgaven:

- Sterk vestigingsklimaat en ondersteuning van het mkb;
- Versterking van het profiel, imago en zelfbewustzijn van de regio.

Deze focus sluit aan bij de economische kansen van Groningen en Noord-Drenthe en biedt een uitvoerbaar vertrekpunt voor de eerste jaren van de agenda. Tegelijkertijd blijft ruimte bestaan om andere onderdelen van de Economische Agenda verder uit te werken.

In dit uitvoeringsplan laten we zien welke onderdelen uit de agenda de volgende stap zetten richting uitvoering en wat dat concreet betekent. Ook geven we aan welke onderwerpen meer tijd nodig hebben voor uitwerking en wat daarvoor nodig is. De verschillende onderwerpen en status van ontwikkelingen zorgen ervoor dat deze verschillen in hun mate van concreetheid. Dit betekent dat sommige ideeën rijp en concreet zijn, en leiden tot projecten. Andere projecten zijn een kans die nog moeten worden uitgewerkt. Vaak gaat het daarbij om de inzet van een 'ontwikkelbudget' als ondersteuning van kansrijke initiatieven in de eerste fases. Denk daarbij aan projectontwikkeling, het vormen van samenwerkingsverbanden, haalbaarheidsstudies, businesscases en het uitwerken van programmalijnen. We laten zien hoe de nieuwe uitvoeringsstructuur goede ideeën sneller klaarstoomt voor investeringen en uitvoering.

Hoofdpijnen Jaarplan 2027

Het Jaarplan 2027 is vooral een technische uitwerking van het Uitvoeringsplan en staat in het teken van het operationeel maken van de nieuwe uitvoeringsstructuur en het ontwikkelen van een samenhangend en toekomstbestendig raamwerk van basisinstrumenten voor economische structuurversterking. Centraal staat de ontwikkeling van een basisinstrumentarium langs drie samenhangende interventies: 1) onderzoeken, 2) stimuleren, 3) investeren.

De uitvoering vindt zoveel mogelijk plaats via zogeheten vertrouwde (uitvoerings-)partners. Daarmee wordt aangesloten bij bestaande kennis, netwerken en uitvoeringskracht van organisaties zoals SNN, NOM en RVO. Dit voorkomt versnippering, beperkt uitvoeringskosten en vergroot de slagkracht van de uitvoering.

Daarnaast bevat het Jaarplan 2027 een aantal specifieke toekenningen en ontwikkelopgaven die direct bijdragen aan de uitvoering van de ambities uit het Meerjarig Uitvoeringsplan.

Lange termijnimpact en revolverende inzet van middelen

De Economische Agenda is gericht op duurzame economische structuurversterking en het vergroten van de brede welvaart over een periode van dertig jaar. Dit vraagt om een zorgvuldige en toekomstbestendige inzet van middelen.

Dit vraagt ook om een aanpak waarmee op langere termijn investeringskracht beschikbaar blijft voor nieuwe economische kansen, technologische ontwikkelingen en maatschappelijke opgaven. Daarmee wordt niet alleen gewerkt aan resultaten op korte termijn, maar ook aan blijvende impact voor toekomstige generaties inwoners en ondernemers.

De meerjarige beschikbaarheid van middelen biedt daarnaast ruimte om de uitvoering zorgvuldig en gefaseerd op te bouwen. Het uitgangspunt is niet dat jaarlijks per definitie het volledige beschikbare budget van circa €100 miljoen wordt aangevraagd of besteed. De benodigde middelen worden jaarlijks nader bepaald op basis van de uitvoeringsgereedheid van plannen, de ontwikkeling van het instrumentarium en de concrete investeringsbehoefte. De

jaarplannen vormen daarbij telkens de basis voor een verdere precisering van de benodigde Rijksmiddelen.

Deze flexibiliteit voorkomt dat middelen onnodig vroegtijdig worden vastgelegd en maakt het mogelijk om in te spelen op nieuwe economische kansen en ontwikkelingen die zich gedurende de looptijd van de Economische Agenda aandienen. Om die reden bevat het instrumentarium ook een ontwikkelbudget voor de onbekende toekomst, waarmee ruimte wordt gecreëerd voor initiatieven en opgaven die nu nog niet voorzienbaar zijn, maar wel bijdragen aan de doelstellingen van de Economische Agenda.

Beslispunten

1. Vaststellen van het Meerjarig Uitvoeringsplan 2026-2028 van de Economische Agenda Groningen en Noord-Drenthe;
2. Vaststellen van de reactienota volksvertegenwoordigingen MUP 2026-2028;
3. Vaststellen van het Jaarplan 2027 inclusief bijbehorende begroting.

Kanttekeningen

Binnen de uitvoeringsstructuur van Perspectief Nij Begun brengt de adviescommissie van portefeuillehouders Economie voorafgaand aan behandeling in het Algemeen Bestuur een zwaarwegend advies uit over de voorliggende stukken. Daarbij wordt de adviescommissie gevraagd zich primair te richten op de strategische hoofdlijnen, uitvoerbaarheid en samenhang van het Meerjarig Uitvoeringsplan en het Jaarplan. De nadere invulling van instrumenten, projecten en investeringen vindt plaats binnen de vast te stellen kaders en maakt onderdeel uit van de reguliere uitvoerings- en verantwoordingscyclus.

Besluitvorming door het Algemeen Bestuur op 1 oktober 2026 is noodzakelijk om de middelen voor 2027 tijdig vanuit het Rijk beschikbaar te kunnen stellen. Het Jaarplan 2027 vormt de basis voor de aanvraag van de benodigde middelen bij het ministerie van Financiën. Daarmee wordt het mogelijk om de middelen via de decembercirculaire 2026 beschikbaar te stellen aan Perspectief Nij Begun ten behoeve van de uitvoering vanaf begin 2027. De omvang van de jaarlijkse middelenaanvraag wordt daarbij bepaald door het vastgestelde jaarplan en hoeft niet noodzakelijkerwijs gelijk te zijn aan het maximaal beschikbare jaarlijkse budget. Niet toegekende of bestede middelen blijven beschikbaar voor toekenning of besteding op een later moment.

Vertraging in de besluitvorming brengt risico's met zich mee voor de tijdige beschikbaarheid van middelen en daarmee voor de voortgang van de uitvoering. Tegen deze achtergrond is de ruimte voor wezenlijke inhoudelijke wijzigingen in deze fase beperkt.

Wettelijke grondslag

Niet van toepassing.

Integraliteit en afstemming

De voorliggende stukken vormen een samenhangend financieel en inhoudelijk kader dat tot stand is gekomen na consultatie van de betrokken volksvertegenwoordigingen en verwerking van de ingediende zienswijzen. De stukken zijn in verschillende stadia voorbesproken met de ambtelijke begeleidingsgroep van de Economische Agenda.

Communicatie/publiciteit

Communicatie over besluiten van het bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Perspectief Nij Begun wordt voorbereid door de waarnemend secretaris-directeur. Hierbij vindt vroegtijdig afstemming plaats met de deelnemers aan de GR.